

РЕШЕНИЕ

№ 59

гр. София, 13.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шестнадесети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Елизабет П.

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Елизабет П. Въззивно гражданско дело № 20211000503232 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 05.08.2021г по гр.д. № 2892/2020г Софийски градски съд, ГО, 26 състав, е осъдил ДЗИ – Животозастрахова ЕАД да заплати на ОББ АД на осн. чл.134 от ЗЗД вр. чл.199а от КЗ /отм/ сумата от 27 788.40лв- представляващо застрахователно обезщетение по договор за застраховка Живот за настъпил на 18.12.2019г риск- смърт на кредитополучателя Г. Т. П., съставляваща непогасена част от задължението по договор за ипотечен кредит от 12.03.2008г, сключен между ОББ АД и Г. П., както и да заплати на К. Г. Т., Г. Г. П. и Х. Г. Б. сумата от 1143.60- застрахователно обезщетение по договор за застраховка живот, на осн. чл. 242 от КЗ/отм/, равняваща се на заплатените от ищците три погасителни месечни вноски по договор за ипотечен кредит от 12.03.2008г. С решението си съдът е възложил разноските по делото съобразно изхода от спора.

Решението на СГС се обжалва с въззивна жалба от ответника ДЗИ-Животозастраховане ЕАД, който поддържа, че решението е неправилно, поради нарушаване на съдопроизводствените правила. Поддържа, че съдът е нарушил принципа за равенство на страните, че е изисквал от ответника доказване на факти,

чието доказване е обективно невъзможно. Поддържа, че немотивирано съдът е кредитирал първата изготвена СМЕ, а не повторната, че не е тълкувал всички доказателства в съвкупност. Поддържа, че решението е необосновано. Моли решението на СГС да бъде отменено, а предявеният иск – изцяло отхвърлен. Претендира юрк.възнаграждение.

Ответниците по жалбата К.Т., Г.П. и Х.Б., представлявани от адв. Д. депозират общ писмен отговор на жалбата, с който оспорват жалбата.

Въззиваемата Обединена българска банка АД не депозира писмен отговор на жалбата.

В о.с.з. въззивникът ДЗИ -Животозастраховане ЕАД не се представлява. Депозира писмено становище, с което заявява поддръжане на въззивната жалба и изложените въззивни оплаквания. Моли първоинстанционното решение да бъде отменено, а предявените искове да бъдат изцяло отхвърлени. Претендира разноски по делото, описани в становището. Прави под евентуалност възражение за прекомерност на разноските, претендирани от насрещната страна.

Въззиваемите К.Т., Г.П. и Х.Б., представлявани от адв. Д. се представляват от адв. Д., която оспорва жалбата. Моли първоинстанционното решение да бъде потвърдено изцяло.

Въззиваемата страна ОББ АД не взема становище по жалбата.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивните жалби пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл е задължителното тълкуване на закона дадено с ТР №1/2013г по т.д. №1/2013г на ОСГТК на ВКС- т.т.1 и 4.

С оглед изложеното съдът приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

По отношение на допустимостта на предявения иск по чл.134 от ЗЗД е налице произнасяне по сходен казус от ВКС с решение №138/2016г по т.д. № 1727/2014г на ПТО. Съгласно същото иск, какъвто са предявили ищите в настоящото производство, е принципно допустим, ако са наведени твърдения за фактите, които пораждат право

на иск по чл.134 от ЗЗД. Такива твърдения в исковата молба са наведени от ищците, като същите твърдят, че са кредитори на банката, която дължи действия по получаване на застрахователно обезщетение по сключен договор за застраховка живот, поради което искът правилно е подведен от СГС под нормата на чл.134 от ЗЗД и постановеното по него решение се явява допустимо.

Като краен резултат, първоинстанционното решение е правилно и липсва основание същото да бъде отменено.

С оглед развитите въззивни съображения съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Фактическата обстановка е правилно и пълно установена от първоинстанционния съд и настоящата въззивна инстанция препраща към тази част от мотивите на СГС, на осн. чл.272 от ГПК, като обосновка на собствения си акт.

По делото е безспорно, че ищците са наследници по закон на Г. Т. П., починал на 18.12.2019г. Безспорно, че Г. П. е бил кредитополучател по договор за предоставяне на ипотечен кредит, сключен с ОББ АД на 12.03.2008г за сумата 40 000лв, дължим на 216 месечни вноски, всяка в размер на 385.95лв с краен срок на издължаване на кредита 10.03.2026г. Безспорно е, че за целия срок на действие на договора за кредит Г. П. е бил сключил застраховка „Живот“ в „ОББ-ЕйАйДжиЛайф Застрахователно дружество“ АД, по групова полица „Живот“ с № 2006 в полза на банката кредитор, като не се спори, че правопреемник на това дружество е ответника ДЗИ Животозастраховане ЕАД.

Не се оспорва и твърдението на ищците в исковата молба, че за месеците януари, февруари и март 2020г вноските по кредита са плащани от тях.

Видно от представената по делото застрахователна полица, подписана от представител на застрахователя „ОББ-ЕйАйДжиЛайф Застрахователно дружество“ АД и от застрахования Г. П., застрахователното покритие има за предмет изплащане остатъка по кредита в полза на бенефициента ОББ АД при следните покрити рискове-смърт вследствие на заболяване или злополука и пълна трайна неработоспособност в следствие на заболяване или злополука. С подписа си кредитополучателя е удостоверил, че е получил е и запознат с общите условия на застрахователното покритие.

Застрахователният договор е сключен при общи условия, представени по делото. Съгласно клауза 3- изключения - от раздел Условия за обезщетяване, всеки случай на смърт, причинена от или произтичаща пряко или косвено, изцяло или отчасти от хроничен алкохолизъм или зависимост от наркотици, или злоупотреба с алкохол /без ограничения, всяка употреба на алкохол над максимално допустимите лимити, определени за шофьори съгласно приложимите разпоредби, се счита за злоупотреба с алкохол/, или употреба на наркотици, не се покрива от застрахователната полица.

Не се спори, че ищите са отправили до ответника извънсъдебна претенция за изплащане на остатъка от кредита по посочения застрахователен договор. Ответникът е отказал плащане по претенцията, като е твърдял, че кредитополучателят е починал от чернодробна цироза с алкохолна генеза, установена след началото на застраховката.

В о.с.з. на 02.02.2021г е изслушана СМЕ, изготвена от вещото лице д-р М., който на база събраните по делото доказателства дава заключение, че чернодробната цироза може да бъде причинена от хронични хепатити, консумация на алкохол, други токсични увреждания, автоимунни заболявания, кардиачна цироза и др. Според вещото лице в периода 04.09.2019г – 09.09.2019г , 29.10.-05.11.2019г и 12-16.12.2019г Г. П. е бил хоспитализиран в МБАЛ Иван Рилски-2003 - Дупница, като при първия си прием съобщава, че приема алкохол 100-200мл концентрат през няколко дни. При пролежаванията му в болничното заведение е поставена диагноза декомпенсирана чернодробна цироза, разширени вени, анемия. При последната хоспитализация на П. в периода 12-16.12.2019г МБАЛ „Иван Рилски-2003“ Дупница той е изписан с диагноза: Декомпенсирана чернодробна цироза клас С по Чайлд. Разширени вени на хранопровода. Кандидоза на хранопровода. Ерозивен гастрит. Хипопропротеинемия. Хипоалбуминемия. Вторична анемия. Хронична бъбречна недостатъчност I степен. Според вещото лице маркерите на П. за вирусен хепатит са отрицателни. Според вещото лице , вписаната водеща причина за смъртта на П. в съобщението за смърт - дихателна и сърдечна недостатъчност се явява критерии за установяване на смърт. Според вещото лице водещата причина за смъртта на П. е неясна, тъй като не е извършена аутопсия. Причината за смъртта в съобщението за смърт е отразена от лекар, който не е бил лекуващ лекар на П.. Според вещото лице алкохолната чернодробна цироза може да се установи при лапароскопско изследване или при аутопсия, като нито едно от двете не са извършени спрямо П.. Вещото лице посочва, че по принцип зависимостта към алкохол може да доведе до смърт - чрез усложнения като чернодробно увреждане, довело до чернодробна недостатъчност, кървене от вариците на хранопровода или заради неовладян делириум тремор. На финала тези заболявания , както и много други болести, могат до доведат до дихателна и сърдечна недостатъчност.

В о.с.з. вещото лице допълва, че никъде в епикризите от бонцита в Дупница не е посочено, че чернодробната цироза, установена при П. има алкохолен генезис. Сочи още, че чернодробните показатели на П. при третото му пролежаване са имали подобрене, но се е проявила бъбречна недостатъчност. Според вещото лице няма данни П. да е пролежавал или да се е лекувал от алкохолна зависимост.

В о.с.з. на 08.06.2021г е изслушано допълнително заключение на вещото лице д-р М., който въз основа на допълнителна медицинска документация, постъпила от УМБАЛ Бургас АД и от личния лекар на Г. П. дава заключение, че П. се е лекувал в Бургас в периода от 16.08-26.09/или 08/2019г, където му е поставена диагноза-

декомпенсирана и активна етанолова чернодробна цироза Чайлд В. Според вещото лице в кличиното обсъждане има данни за дебют на етанолова чернодробна цироза. В заключението си вещото лице посочва, че кредитира дадената епикриза от УМБАЛ Бургас за етанолов произход на цирозата при П., но причината за смъртта му остава неизяснена.

В о.с.з. на 13.04.2021г е изслушан свид. В. И. , леля на П., която установява, че на 22.11.2019г П. отишъл да живее при нея, но бил много зле. Свидетелката установява, че преди това разбрала от роднини, че П. е болен от цироза. Според свидетелката в периода 2008-2010г П. не е злоупотребявал с алкохол, а след това не е бил лишаван от право да управлява автомобил, което означавало , че не е пиел много.

В о.с.з. на 08.06.2021г е изслушан свид.М. П., братовчед на Г. П., който установява, че П. не е пиел много алкохол, че не го е виждал да ходи пиан.

По отношение на предявения иск по чл.134 от ЗЗД вр. чл.199а от КЗ/отм/

Застрахователният договор по полица 2006, от който ищците извеждат правата си по предявените искове, е сключен при действието на КЗ /отм/ и с оглед изричната разпоредба на пар.22 от ПЗР на КЗ, за този договор следва да се приложат разпоредбите на отменения КЗ /глава IV/, по което няма спор пред настоящата въззивна инстанция.

Съгласно съдебната практика /цитираното решение № 138/2015г, определение № 490/2019г по т.д. № 3009/2018г / при предявяването на иска по чл.134 вр. чл.199а от КЗ/отм/ от ЗЗД ищецът следва да твърди, а в хода на производството и да докаже, че има качеството на кредитор на съищеца- банка, че банката бездейства и не упражнява свои имуществените си права, като това заплашва права на ищеца, т.е. с бездействието си съищецът- банка рискува да намали имуществото на ищеца и ищецът, действайки като процесуален субституент, следва да претендира осъждане в нейна полза.

По делото , видно от развитите оплаквания във въззивната жалба, пред настоящата инстанция не е спорно, че ищците имат правата на кредитори на банката – съищец, както не е спорно, че банката не е търсила правата си на ползващо се лице от сключения договор за застраховка Живот на кредитополучателя Г. П.. Освен, че тези обстоятелства не са спорни, от доказателствата по делото се установява, че ищците са носители на вземане- притезателно и относително субективно право, по силата на което могат да изискват от банката да има определено поведение. Ищците твърдят и установяват, че е реализирана хипотезата на чл.238 от КЗ/отм/ и за банката е породено право да претендира от застрахователя плащане на застрахователната сума, в размер на

обезпеченото задължение по кредита, поради настъпилия застрахователен риск-смърт на кредитополучател. Упражняването на това право от страна на банката пряко касае имущественото състояние на ишците, като бездействието на банката накърнява- намалява- актива на имуществото на ишците. Следователно ишците са кредитори- носители на вземане по отношение на банката , по отношение на нейното право и задължение да претендира по съдебен ред заплащането на застрахователната сума по договор за застраховка „живот” на наследодателя на ишците, като бездействието на банката застрашава имущественото състояние на ишците и те търсят осъждане на застрахователя в нейна полза.

Спорно по делото е дали смъртта на наследодателя на ишците попада сред застрахованите рискове по договора за застраховка Живот по груповата полица 2006 сключен с ответника , със застраховащ и ползващо се лице- банката съищец.

По делото не е спорно, че животът на Г. П. е бил застрахован при ответника в полза на ОББ АД за застрахователна сума в размер на остатъка по главницата от договора за кредит между ишците , сключен на 12.03.2008г. В застрахователната полица е посочено, че смъртта на П. вследствие злополука или заболяване е сред застрахованите рискове. Пред настоящата инстанция не е спорно и обстоятелството , че застраховката „Живот” по полица 2006 е сключена при общи условия, приложими и за наследодателя на ишците.

Ответникът се позовава на клауза от общите условия към груповата застраховка Живот за да обоснове , че не е обвързан от задължението да заплати застрахователно обезщетение и именно това възражение за недължимост е поддържано пред настоящата инстанция.

Съгласно изключението , предвидено в общите условия застрахователят не дължи заплащане на обезщетение, поради липса на застрахователно покритие за всяка смърт причинена от или произтичаща пряко или косвено, изцяло или отчасти от хроничен алкохолизъм или злоупотреба с алкохол, употреба на наркотици и т.н.

Ответникът, за да обоснове своя отказ да заплати застрахователно обезщетение поддържа, че смъртта на Г. П. е вследствие напреднала чернодробна недостатъчност във връзка с установена чернодробна цироза с генеза- алкохолно увреждане на черния дроб.

По делото съдебният състав приема , че е установено от изслушаната СМЕ в нейната основна и допълнителна част ,че Г. П. е страдал от чернодробна

цироза. Има събрани противоречиви доказателства относно генезиса на чернодробната цироза. От една страна свидетелските показания и епикризите, издадени от МБАЛ Иван Рилски не свързват проявата на чернодробна цироза с консумация на алкохол. Свидетелските показания повърхностно, но безпротиворечиво

установяват, че П. не е консумирал много или редовно алкохол. Дадените от самия П. сведения за поеманото от него количество алкохол, според СМЕ, не е гаранция за развитие на алкохолна цироза. Според вещото лице чернодробните показатели на П. при последното му пролежаване в МБАЛ Иван Рилски показват подобрение. От друга страна при лечение през м.08.2019г в УМБАЛ Бургас е поставена на П. диагноза етанолова чернодробна цироза и не се установява друга причина за пораждаването на цирозата на черния дроб на наследодателя на ищите.

При така изложеното съдебният състав приема, че по делото не се установява категорично твърдението на ответника, че Г. П. е страдал от етанолова /алкохолна/ чернодробна цироза. Тази диагноза, поставена през м.08.2019г в УМБАЛ Бургас не се подкрепя от последващите три диагнози, поставени на П. при лечението му в МБАЛ Св. Иван Рилски. Липсват каквито и да е било доказателства по делото от които да се направи категоричен извод, че П. е злоупотребявал с алкохол, че е поемал концентрат редовно или въобще, че е имал консумация на алкохол в обеми, които според СМЕ да породят алкохолна цироза на черния му дроб.

Дори и да се приеме обаче, че Г. П. е страдал от етанолова чернодробна цироза, то по делото няма нито едно доказателство, че това заболяване е в някаква причинна връзка с настъпилата смърт на наследодателя на ищите. Според общите условия към груповата застраховка Живот изключен риск е настъпилата смърт причинена от или произтичаща пряко или косвено, изцяло или отчасти от хроничен алкохолизъм или злоупотреба с алкохол. Не е изключен риск смърт, независимо от какво причинена, при наличие на заболяване свързано със злоупотреба с алкохол. Изключен риск е настъпилата смърт в някаква връзка със злоупотребата с алкохол на застрахованото лице. Няма нито едно доказателство по делото, както в медицинската документация, така и в изслушаните СМЕ и в събраните документи за смъртта на П., че смъртта му е в някаква връзка със заболяването му от алкохолната цироза на черния дроб. Наследодателят на ищите е починал, той е страдал от алкохолна цироза, но между двете не се установява да съществува връзка, дори и косвена и житейски не е задължително такава връзка да съществува. Такава връзка е логически вероятна, но изключението в застрахователното покритие не може да се основава на вероятности.

Във въззивната си жалба ответникът се оплаква от вменяването му в доказателствена тежест да установи невъзможни факти, в нарушаване на равнопоставеността между страните в процеса. Тези оплаквания са неоснователни. Застрахователят е подготвил общите условия, при които е сключена груповата застраховка живот на кредитополучателите към ОББ АД. Застрахователят е предвидил изключенията, при които не дължи заплащане на застрахователно обезщетение. Не е предвидил представянето на нарочни документи, установяващи настъпването или липсата на застрахователния риск. Застрахователят се позовава на

предвидените изключения в собствените си общи условия и съответно носи тежестта да ги докаже главно и пълно. Недоказаният факт в гражданския процес се смята за ненастъпил факт и от това правило не може да има отстъпки.

Ето защо, съдът следва да приеме, че по делото не се установява връзка между смъртта на Г. П. и заболяването му от чернодробна алкохолна цироза. Поради липса на такава връзка следва извода, че по делото не се установява предвидения в общите условия изключен риск, непокрит от застраховката живот, сключена върху живота на наследодателя на ищците.

Поради изложеното съдът приема, че е настъпил риск, покрит от застраховката живот по полица 2006, като поради смъртта на кредитополучателя Г. П. ответникът дължи на банката –кредитор заплащане на обезщетение в размер на остатъка по кредита към м.04.2020г в размер на 27788.40лв. Върху тази сума, на осн. чл.199а от КЗ /отм./ застрахователят дължи лихвите от датата на настъпване на застрахователното събитие.

По отношение на иска по чл.242,ал.1 от КЗ/отм/

Съгласно чл. 242 ал. 1 КЗ /отм./ физическо лице има право на пряк иск против застрахователя, ако е застраховано по застраховка "Живот" или "Злополука", сключена в полза на кредитор за обезпечение на задължение, включително когато не е било страна по застрахователния договор, но е платило задължението при настъпило застрахователно събитие. Това право има и всяко трето лице, което на законно основание е платило задължението.

Не се спори по делото, че след настъпване на застрахователното събитие – смъртта на застрахования кредитополучател, ищците са заплатили три вноски на банката съищец, които вноски са били задължение на техния наследодател по договора за кредит. Тези три вноски са платени на законно основание – чл.60 от ЗН. Отговорността на ответника следва да се ангажира за заплащане на платеното от ищците на банката след настъпилото застрахователно събитие, в размер на 1143,60лв.

Предвид изложеното изводите на двете съдебни инстанции по отношение на двата предявени иска съвпадат. Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските:

При този изход право на разноски има само въззиваемата страна.

Въззиваемите претендират разноски и доказват реално направени такива в размер на 2 600лв. Заплатеното адвокатско възнаграждение не е прекомерно, с оглед фактическата и правна сложност на делото и с оглед факта, че възнаграждението е заплатено за защита на три физически лица. Сумата от 2600лв следва да се възложи

върху застрахователя- въззивник.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 265237 от 05.08.2021г постановено по гр.д. № 2892/2020г по описа на Софийския градски съд, ГО, 26-ти състав , изцяло.

ОСЪЖДА „ДЗИ - Животозастраховане”ЕАД с ЕИК 121518328 да заплати на К. Г. Т. с ЕГН *****, Г. Г. П. с ЕГН ***** и Х. Г. Б. с ЕГН ***** разноси по делото в размер на 2600лв, на осн. чл. 81 вр. чл.78,ал.1 от ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280,ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____